

Sanningens dystra sökande

Lunds mentala sjukhus Sankt Lars hade länge en egendomlig patient. En svensk baron som under 35 år outtröttligt sysslade med översättning av persiska dikter. Han var en adelsman som vänt det aristokratiska livet ryggen och gärna tog på sig de problem som dyker upp i ut- och invandringar från land till land. Baron Eric Hermelin är mest känd som smålänning föddes 1860 i Östergötland. Hans far, storgodsägare på Gripenbergs slott söder om Tranås, hade flyttat från Östergötland till Småland ett tag efter Eric's födelse. Efter gymnasiet och ett par års utbildning vid Uppsala universitet åker Eric Hermelin till Förenta staterna. Ett år senare låter han värva sig i USA:s armé för en tid på 5 år. Efter sju månaders tjänstgöring avskedas han. Orsaken till avskedet uppges ha varit oduglighet/ inkompetens.

Under återvändandet till Europa vistas han ett tag i Tyskland och i november 1886 skriver han in sig i den brittiska armén då han befinner sig i England. Efter grundutbildning under 84 dagar förflyttas han till Indien som då var en brittisk koloni.

Definitivt kan man hävda att han inte hade för avsikt att tjänstgöra i den brittiska armén heller, ty av de fem årens vistelse i Indien har han varit drygt två år i fängelse och resten intagen på sjukhus.

År 1898 avskedas han från den brittiska armén och åker igen till USA och Jamaica. År 1897 flyttade han tillbaka till hemlandet men efter ett kort uppehåll reser han till Australien och där bor han i ungefär 10 år.

Eric Hermelin hade redan vid ungdomsåren en stark tendens till missbruk av alkohol så till den grad att han 1906 dömdes till en månads fängelsestraff för stöld. Han hade stulit en överrock värderad till 15 shillings i Melbourne och sålt den för 2 shillings och hade supit sig full.

I mars 1908 återvände han till fosterlandet och ett år senare förklarades han sinnessjukt på sin äldre bror Josef Hermelins begäran.

Han omhändertogs för resten av livet på Sankt Lars trots att han rymmer många gånger och varje gång helt berusad och ibland även medvetlös. Han skickas tillbaka till sjukhuset av polis och myndigheter.

Under sin långa vistelse på sjukhuset som en första klass patient översätter han en mängd persisk poesi. Han har aldrig varit i Persien och förmodligen hade han lärt sig persiska under vistelsen i Indien.

Eric Hermelin var mycket språkbegåvad och redan i barndomen behärskar franska och tyska lika bra som sitt modersmål. Han kunde många andra språk också bland annat engelska, latin, arabiska och hebreiska. Men hans starka dragning till persiska kan bara bero på det starka intrycket han fick innehållsmässigt av den persiska poesin som är mystisk.

Eric Hermelin översatte persiska under åren 1909 - 1944 då han dog. Han var fullt medveten om att det i det svenska samhället inte fanns någon publik för sådana böcker men han letade intensivt efter någon privat finansiering för utgivning av sina verk. Han översatte mer än 10 000 sidor av de tusenåriga dikterna ty han ansågs tro på det budskap som finns i dikterna.

Eric Hermelin var en fri man "friherre" som var törstig men inte efter berömmelse, ära, rikedom eller hämnd. Han letade efter en källa som kunde släcka hans törst. Han kastade sig med liv och lust in i sina väldiga översättningar fast övertygad om att denna persiska poesi var ett verkligt livselixir, och

det inte bara för sådana som är likhet med honom själv befann sig i en mer eller mindre absurd situation, inspärrad på en anstalt, utan för hela svenska folket.

De persiska texterna skrev han "skulle inspirera den enskilde och därmed hela mänskligheten till ett nytt sätt att leva". "Det är själviskheten som gör oss och andra olyckliga".

Han liksom Rumi frågar sig vad kan vara mer dåraktigt i världens ögon än att bekämpa sin egen egoism? Den som är bäst är sämst och den som ser sig själv kan inte se Gud.

Här nämner vi ett par av de böcker som är översatta till svenska och vi tycker att de som känner Baron Eric Hermelin på riktigt respektfullt ska lyfta på hatten då de hör hans namn. Per Eric Lindahl har skrivit hans biografi i boken: Ångesthulets svängningar, som har varit en källa till den här artikeln

Eric Hermelins översättningar:

- Alexander Whyte, *Jakob Böhme : En värdesättning*, 1913
- Jakob Böhme, *De poenitentia/Om den sanna hängifvenheten/Om den heliga bönen*, 1918
- Sa'di, *Lustgården*, 1918
- Jakob Böhme, *Om de fyra lynnena/Gudomlig syn/Om födelse på nytt/Mysterium pansophicum*, 1918
- Jakob Böhme, *Det gudomliga väsendets tre principia*, 1920
- Jakob Böhme, *Om människans trefaldiga lif*, 1920
- Emanuel Swedenborg, *Andlig dagbok : Swedenborg öfversatt från latinet*, 1920
- Hussain Āzad, *Persiska dikter*, 1921 (Består av två delar: *Vetenskapens rosengård* och *Hoppets morgonrodnad*)
- Mahmūd Shabistari, *"Gulshan-i-Rāz"/"Mystikens rosengård"*, 1926
- 'Omar Khaiyām, *Rubā lyāt*, 1928
- Hakīm Sanāi, *Hadīqat*, 1928 ("Sanningens inhägnade Örtagård")
- [Bīdpāi], *Sagor ur "Anwār-i-Suhaili"*, 1929
- Sheikh 'Attār, *Pand-Nāmah I*, 1929 ("Rådsboken", persiskt faksimil)
- Sheikh 'Attār, *Pand-Nāmah II*, 1929
- Sheikh 'Attār, *Mantiq-ut-Tayīr I*, 1929 ("De bevingades språk", persiskt faksimil)
- Sheikh 'Attār, *Mantiq-ut-Tayīr II*, 1929
- Sheikh 'Attār, *Ur Tazkiratú 'l-Awliyā I*, 1931 ("Vännernas minne")
- Firdausi, *Shāh-Nāmah I-V*, 1931
- Sheikh 'Attār, *Ur Tazkiratú 'l-Awliyā II*, 1932
- Samuel Rutherford, *Vägen uppåt*, 1933 ("The upward way")
- Sheikh Nizāmī, *Sikāndar-Nāmah I-XV*, 1933
- Djalālu 'd-dīn Rūmī, *Mesnavī I*, 1933
- *Persiska låtar (I) : Utdrag ur Djalālu 'd-dīn Rūmīs "Mesnavī"/Fjerde boken/Verser 1263–1357*, 1934
- *Persiska låtar II : Utdrag ur Djalālu 'd-dīn Rūmīs "Mesnavī"/Fjerde boken/Verser 1358–2029*, 1934
- Djalālu 'd-dīn Rūmī, *Mesnavī II*, 1935
- Djalālu 'd-dīn Rūmī, *Mesnavī III*, 1935
- Djalālu 'd-dīn Rūmī, *Mesnavī IV*, 1936
- *Sagan om De Tre Fiskarne*, 1937 (texten utgörs av berättelse 15 i *Kalilah I*)
- *Sagan om De Tre Fiskarne*, 1937 (texten utgörs av ett utdrag ur *Mesnavī IV*, vers 2202–2312)
- *Kalīlah I*, 1938
- *Om englarne och djeflarne hos menniskan : Utdrag ur "Mēsnavī" och "Arcāna coeléstia"*, 1939

- Sheikh 'Attār, *Ur Tazkiratú 'l-Awliyā* III, 1939
- *Kalīlah* II, 1939
- Djalālu 'd-dīn Rūmī, *Mesnavī* V, 1939
- Djalālu 'd-dīn Rūmī, *Mesnavī* VI, 1939
- [Kalīlah, 3](#). Lund: Gleerupska univ.-bokh. 1942. [Libris 20146905](#)
- Sheikh 'Attār, *Ur Tazkiratú 'l-Awliyā* IV, 1943

Iradj Tagharabi

Översättning genom Invandrartidningens redaktion